

Notat

Relevantest - Ligestillingsvurdering

Ans
AD/PA1

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og lov om påligningen af indkomstskat til staten (Velfærdsreformen, forhøjelse af efterlønsalderen, mere fleksibel efterlønsordning, fortrydelsesordning, styrkede jobmuligheder for personer over 55 år, forenkling, konsekvensændringer mv.)

Oktober 2006

Sag nr.
06-21-0007

Lovforslaget, der er en del af udmøntningen af velfærdsaftalen, består af følgende elementer, som relevantestestet:

1. Gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder
 - *Gradvis forhøjelse af efterlønsalderen.*
 - *Indeksering af aldersgrænserne i tilbagetrækningsystemet fra 2025.*
2. Mere fleksibel efterlønsordning
 - *Ændrede regler for indbetaling af efterlønsbidrag, herunder en længere bidragsperiode.*
 - *Fortrydelsesordning for medlemmer, der i første omgang har fravalgt at indbetale efterlønsbidrag.*
 - *Lempeligere fradrag for arbejdsindkomst for efterlønsmodtagere med en lav timeløn.*
 - *Opgørelse af og fradrag for skattebegünstigede pensionsordninger, der udbetales mellem det fyldte 60. år og efterlønsalderen.*
3. Styrkede jobmuligheder for de ældre
 - *Ophævelse af den forlængede dagpengeret for de 55-59-årige.*
 - *Ophævelse af den kortere dagpengeperiode for de over 60-årige.*
 - *Særlig løntilskudsordning for personer over 55 år.*
 - *Afskaffelse af fritagelse for aktivering af 58-59-årige.*
4. Andre elementer (uden for velfærdsreformen)
 - *Justeringer i efterlønsordningen.*
 - *Konsekvensændringer som følge af udfasningen af henholdsvis den "gamle" efterlønsordning og overgangsydelsesordningen.*
 - *Konsekvensændring i skattelovgivningen som følge af nyaffattelsen af efterlønskapitlet*

Foreløbig relevanstest af lovforslaget

Målgruppen for lovforslaget

Målgruppen for lovforslaget er alle medlemmer af en a-kasse, herunder medlemmer der modtager eller senere påtænker at gå på efterløn. Herudover er målgruppen personer over 55 år, som er på kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse, og som opfylder betingelserne for at få tilbudt et arbejde med løntilskud.

Lovforslaget er i forhold til målgruppen kønsneutralt.

Forskel på kvinders og mænds vilkår

Ad 1. Gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder

Forslagene om den gradvise forhøjelse af efterlønsalderen (i 2019- 2022) og indeksering af aldersgrænserne i tilbagetrækningssystemet fra 2025 vil berøre alle efterlønsmodtagere efter 2019. I dag er fordelingen af efterlønsmodtagere 56 % kvinder og 44 % mænd. Det bemærkes, at dette forhold er ændret betydeligt siden efterlønnens indførelse i 1979, hvor kvindernes andel var 32 % kvinder, og siden efterlønsreformen i 1998, hvor den var 50 %.

Delkonklusion

En opgørelse af målgruppens fordeling på køn viser, at flere kvinder end mænd kan forventes at blive omfattet af forslagene.

Sigtet med forslagene er sikre, at tilbagetrækningsalderen på længere sigt følger den stigende levetid.

Det er vurderingen, at forslagene ikke vil ændre på fordelingen mellem kvinder og mænds adgang til efterløn.

Ad 2. Mere fleksibel efterlønsordning

Forslaget om ændrede regler for indbetaling af efterlønsbidrag, herunder en længere bidragsperiode, vil primært berøre a-kassemedlemmer under 35 år pr. 1. januar 2007 og sekundært a-kassemedlemmer, der allerede betaler efterlønsbidrag. I dag er fordeling af a-kassemedlemmer under 35 år ca. 50 % kvinder og ca. 50 % mænd, og fordelingen af personer, der indbetaler efterlønsbidrag, er 51 % kvinder og 49 % mænd.

Forslaget om indførelsen af en fortrydelsesordning vil i de første mange år berøre a-kassemedlemmer i alderen 35-48 år, som ikke betaler efterlønsbidrag. Fordelingen er i dag 60 % kvinder og 40 % mænd.

Forslaget om lempeligere fradrag for arbejdsindkomst for efterlønsmodtagere med en lav timeløn vil berøre efterlønsmodtagere, der har eller får arbejde med lav timeløn. I dag er fordelingen af efterlønsmodtagere 56 % kvinder og 44 % mænd. 7-8 pct. af efterlønsmodtagerne har lønarbejde. Fordelingen er

ca. 43 % kvinder og ca. 56 % mænd. Oplysningerne om lønarbejde giver ikke oplysninger om lønarbejdets vilkår som fx timeløn. Det karakteristiske er dog, at lønnen for mænd er højere end lønnen for kvinder uanset kønnenes fordeling på brancher. De brancher, hvor lønforskellene er mindst, er undervisning og sociale institutioner.

Forslaget om opgørelse af og fradrag for skattebegünstigede pensionsordninger, der udbetales mellem det fyldte 60. år og efterlønsalderen vil berøre akassemedlemmer født i perioden 1959-1994, som har pensionsordninger og som kan opfylde betingelserne for senere at gå på efterløn. Forslaget kan som følge af manglende oplysninger om kønsfordelingen af pensionsordninger for persongruppen ikke beskrives nærmere.¹

Delkonklusion

En opgørelse af målgruppens fordeling på køn viser, at flere kvinder end mænd må forventes at blive omfattet af forslagene.

Sigtet med forslagene er, at efterlønsordningen i højere grad målrettes personer med mange år på arbejdsmarkedet, herunder at give dem, der i første omgang har fravalgt efterlønsordningen, mulighed for under visse betingelser efterfølgende at tilmelde sig ordningen. Endelig er sigtet med det lempede fradrag for arbejde, at give lavtlønnede efterlønsmodtagere et incitament til at arbejde i efterlønsperioden.

Det er vurderingen, at forslaget om lempeligere fradrag for arbejdsindkomst for efterlønsmodtagere med en lav timeløn vil kunne fremme, at flere kvinder vil arbejde i efterlønsperioden og dermed medvirke til, at kvindeandelen af efterlønsmodtagere, der arbejder i efterlønsperioden med tiden bliver større.

De øvrige forslag forventes ikke at ændre på fordelingen mellem mænds og kvinders adgang til efterløn, herunder til fortrydelsesordningen.

Ad 3. Styrkede jobmuligheder for de ældre

Forslaget om ophævelse af den forlængede dagpengeret for de 55-59 årige og forslaget om en særlig løntilskudsordning for dagpengemodtagere over 55 år berører tilnærmelsesvis samme gruppe af dagpengemodtagere, idet disse i stedet for en forlænget dagpengeret fremover kan få tilbud om et arbejde med løntilskud. Forslagene skønnes maksimalt pr. år at berøre ca. 1800 dagpengemodtagere (svarende til 700 helårspersoner) fordelt på 53 % kvinder og 47 % mænd.

Af kontant- og starthjælpsmodtagere skønnes maksimalt pr. år 120 personer (svarende til 50 helårspersoner) at blive berørt af forslaget om en særlig løn-

¹ Arbejdsdirektoratet er ikke i besiddelse af relevante pensionsoplysninger.

tilskudsordning for denne persongruppe, og fordelingen vil være 42 % kvinder og 58 % mænd.²

s. 4/5

Forslaget om ophævelse af den kortere dagpengeperiode for de over 60-årige skønnes maksimalt at berøre ca. 2.400 personer (svarende til ca. 2.200 helårspersoner) pr. år, der fordeler sig på ca. 55 % kvinder og ca. 45 % mænd.

For så vidt angår ophævelse af aktiveringsfritagelsen for de 58 og 59-årige skønnes forslaget at berøre 18.000 personer svarende til 9.300 helårspersoner, der fordeler sig med 60 % kvinder og 40 % mænd.

Delkonklusion

En opgørelse af målgruppens fordeling på køn viser, at flere kvinder end mænd vil blive omfattet af forslagene – bortset fra forslaget om en særlig løntilskudsordning for kontant- og starthjælpsmodtagere.

Sigtet med alle forslag er at styrke jobmulighederne for de ældre ved at øge deres muligheder for at vende tilbage i beskæftigelse enten ved et tilbud om arbejde med løntilskud eller aktivering eller ved at sikre a-kassemedlemmer en dagpengeperiode af samme varighed som for andre aldersgrupper.

Det er vurderingen, at forslagene vil kunne fremme, at flere kvinder bliver en del af arbejdsstyrken og dermed medvirke til at nedbringe den højere ledighed for kvinder.

Ad 4. Andre elementer (uden for velfærdsreformen)

Forslaget om automatisk efterlønbevis og tilbagebetaling af indbetalte efterlønsbidrag vil primært kunne berøre a-kassemedlemmer, der betaler efterlønsbidrag. I dag er fordelingen 51 % kvinder og 49 % mænd.

Forslaget om udlægning af kompetence til a-kasserne til at give tilladelse til drift af selvstændig virksomhed inden for 400 timer pr. år, regelfastsættelse af den eksisterende suspensionsordning ved selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse og konsekvensændringer i lovgivning indeholder ikke materielle ændringer i forhold til gældende regler, og forslagene relevanstestes derfor ikke.

Delkonklusion

En opgørelse af målgruppens fordeling på køn viser, at flere kvinder end mænd vil blive omfattet af forslagene om automatisk efterlønbevis og tilbagebetaling af indbetalte efterlønsbidrag.

Sigtet med forslagene er at sikre, at ingen mister retten til efterløn eller andre rettigheder, der er knyttet til ansøgningstidspunktet for efterlønbeviset, at den enkelte opnår større valgfrihed med hensyn til hvilken pensionsordning, tilbagebetalt efterlønsbidrag kan overføres til, og at der kan ske kontant tilbagebe-

² Da antallet af introduktionsydelsesmodtagere, som er berørt af forslaget om en særlig løntilskudsordning for denne persongruppe, er i størrelsesordenen 15 helårspersoner, indgår disse ikke i nærværende vurdering.

taling i flere tilfælde end i dag, herunder automatisk udbetaling ved folkepensionsalderen.

s. 5/5

Det er vurderingen, at forslagene ikke ændrer på fordelingen mellem mænds og kvinders mulighed for at få udstedt efterlønbevis eller få tilbagebetalt efterlønsbidrag.

Endelig samlet konklusion og vurdering

Lovforslaget er kønsneutralt.

Det skønnes ikke, at lovforslaget påvirker eksisterende forskelle eller rettigheder. Forslaget påvirker således ikke de strukturer, der stiller mænd og kvinder forskelligt.

Det skønnes, at det ikke vil være nødvendigt at gennemføre en egentlig vurdering af de ligestillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget.